

Toch liever een mens dan een algoritme

Kun je kunstmatige intelligentie (Artificial Intelligence, AI) inzetten om personeel te selecteren? Helpt het bij een sollicitatieproces? Heeft het voordelen om bijvoorbeeld via LinkedIn de juiste personen te benaderen en uit te nodigen om te komen solliciteren?

Op zich werkt AI goed als het model goed is. Niemand heeft er moeite mee een rekenmachine te gebruiken om 243×14 uit te rekenen. Want of de rekenmachine nu op de computer zit of op de telefoon, de uitkomst is hetzelfde, het model is reproduceerbaar en betrouwbaar.

Echter, het wordt glad ijs als AI ingezet wordt om de psyche van de mens te meten. Een van de eerste testen in ons werkveld was de IQ-test. Die bevat puzzeltjes die binnen een bepaalde tijd opgelost moeten worden. Een vooronderstelling daarbij is dat degene die de test doet de puzzeltjes nog niet eerder heeft gezien.

Alle antwoorden goed

Maar zo werkt het natuurlijk niet. Op het moment dat iemand weet dat de IQ-test belangrijk is als selectie criterium gaat die persoon IQ-testen oefenen. Ik heb dat zelf ook gedaan. Destijds nog met IQ-testboekjes. Gaandeweg zag ik mijn IQ oplopen. En toen ik ergens ging solliciteren en bij een bureau een IQ-test moest doen, ging ik vlot door de opgaven heen en heb de laatste drie antwoorden gegokt omdat de tijd voorbij was. De selecteur was stomverbaasd: ik had alle antwoorden goed, ik moest wel heel intelligent zijn. En ja hoor, ik kreeg de baan.

Inmiddels is het wat lastiger geworden een selectieproces te beïnvloeden, omdat meer met algoritmes wordt gewerkt. De eenduidigheid daarvan is lang niet altijd te doorzien. Ook niet door de makers van de algoritmes. De Toeslagenaffaire is natuurlijk een voorbeeld. Meestal is een algoritme gebaseerd op wat al bekend is, bijvoorbeeld dat veel leidinggevenden mannen zijn. Het gevolg is dat meer mannen worden geselecteerd dan nodig is voor een leidinggevende functie.

Kan een mens beter selecteren dan een algoritme? Mensen hebben ook zo hun voorkeuren. Als ik me niet vergis, is het tegenwoordig zelfs al om het even wie beter scoort in succesvolle plaatsingen: de mens of AI. En toch heb ik liever met een mens te doen, ook als algoritmes net

zo goed worden als rekenmachines. Mensen kunnen uitleggen waarom ze voor iemand kiezen.
Het algoritme zegt alleen: niet geschikt.

Joke Tacoma is chemicus, psycholoog en eigenaar van [Tacoma Coaching](#).